

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	<i>I Mededelingen</i>	
	Commissie	
93/C 345/01	Ecu	1
93/C 345/02	Gemiddelde prijzen en representatieve prijzen van tafelwijnsoorten op de verschillende commercialisatiecentra	2
93/C 345/03	Interpretatieve mededeling van de Commissie betreffende het gebruik van talen bij de verkoop van levensmiddelen naar aanleiding van het arrest „Peeters”	3
93/C 345/04	Goedkeuring van de steunmaatregelen van de Staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 92 en 93 van het EG-Verdrag — Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt	7
93/C 345/05	Mededeling van de Commissie in het kader van de uitwerking van Richtlijn 89/686/EEG van de Raad van 21 december 1989 inzake „Persoonlijke beschermingsmiddelen” gewijzigd bij de Richtlijnen van de Raad 93/68/EEG en 93/95/EEG	8
	<i>II Voorbereidende besluiten</i>	
	Raad	
93/C 345/06	Instemming nr. 8/93 van de Raad uit hoofde van artikel 55, lid 2, onder c), van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, ten einde de Commissie in staat te stellen financiële steun ten bedrage van 2 000 000 ecu te verlenen uit de heffingen als bedoeld in artikel 50 van genoemd Verdrag	12

<u>Nummer</u>	Inhoud (vervolg)	Bladzijde
93/C 345/07	Instemming nr. 9/93 van de Raad uit hoofde van artikel 55, lid 2, onder c), van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, ten einde de Commissie in staat te stellen financiële steun ten bedrage van 2 366 314 ecu te verlenen uit de heffingen als bedoeld in artikel 50 van genoemd Verdrag	12
	Commissie	
93/C 345/08	Gewijzigd voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 70/220/EEG inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten met betrekking tot maatregelen tegen luchtverontreiniging door emissies van motorvoertuigen	13
93/C 345/09	Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en van de Raad inzake de rechtsbescherming van modellen	14
<hr/>		
	III <i>Bekendmakingen</i>	
	Commissie	
93/C 345/10	Phare — Onderzoeksapparatuur — Bericht van aanbesteding	19

I

(Mededelingen)

COMMISSIE

ECU ⁽¹⁾

22 december 1993

(93/C 345/01)

Bedrag in nationale valuta voor één eenheid:

Belgische en Luxemburgse frank	40,1328	US-dollar	1,13370
Deense kroon	7,55835	Canadese dollar	1,52573
Duitse mark	1,93409	Yen	126,407
Griekse drachme	277,449	Zwitserse frank	1,64216
Peseta	158,797	Noorse kroon	8,38935
Franse frank	6,59018	Zweedse kroon	9,44142
Iers pond	0,796135	Finse mark	6,47794
Lire	1893,30	Oostenrijkse schilling	13,5976
Gulden	2,16536	IJslandse kroon	81,4334
Escudo	197,581	Australische dollar	1,66671
Pond sterling	0,760615	Nieuwzeelandse dollar	2,02013
		Zuidafrikaanse rand	3,83728

De Commissie heeft een telexdienst met automatisch antwoordmechanisme in gebruik genomen die elke gebruiker, op diens aanvraag per telex, de omwisselingskoers in de voornaamste valuta geeft.

Deze dienst functioneert elke dag van 15.30 uur tot de volgende dag 13.00 uur.

De gebruiker dient als volgt te handelen:

- telex nr. 23789 te Brussel kiezen;
- zijn eigen telexadres geven;
- de code „cccc” vormen die het automatisch antwoordmechanisme in werking stelt en hem de omwisselingskoersen van de ecu per telex geeft;
- de mededeling niet onderbreken vóór het einde van de boodschap dat aangegeven wordt door het teken „ffff”.

Noot: De Commissie heeft ook een telexapparaat met automatische beantwoorder (nr. 21791) en een telekopieerapparaat met automatische beantwoorder (nr. 296 10 97) die dagelijkse gegevens betreffende de berekening van de landbouwomrekeningskoersen verstrekken.

⁽¹⁾ Verordening (EEG) nr. 3180/78 van de Raad van 18 december 1978 (PB nr. L 379 van 30. 12. 1978, blz. 1), laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 1971/89 (PB nr. L 189 van 4. 7. 1989, blz. 1).

Besluit 80/1184/EEG van de Raad van 18 december 1980 (Overeenkomst van Lomé) (PB nr. L 349 van 23. 12. 1980, blz. 34).

Beschikking nr. 3334/80/EGKS van de Commissie van 19 december 1980 (PB nr. L 349 van 23. 12. 1980, blz. 27).

Financieel Reglement van 16 december 1980 voor de toepassing van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen (PB nr. L 345 van 20. 12. 1980, blz. 23).

Verordening (EEG) nr. 3308/80 van de Raad van 16 december 1980 (PB nr. L 345 van 20. 12. 1980, blz. 1).

Beschikking van de Raad van Gouverneurs van de Europese Investeringsbank van 13 mei 1981 (PB nr. L 311 van 30. 10. 1981, blz. 1).

Gemiddelde prijzen en representatieve prijzen van tafelwijnsoorten op de verschillende commercialisatiecentra

(93/C 345/02)

(Vastgesteld op 21 december 1993 in toepassing van artikel 30, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 822/87)

Commercialisatiecentra	Ecu per % vol/hl	Commercialisatiecentra	Ecu per % vol/hl
R I		A I	
Heraklion	2,130	Athene	geen notering
Patras	geen notering	Heraklion	geen notering
Requena	geen notering	Patras	geen notering
Reus	geen notering	Alcázar de San Juan	geen notering
Villafranca del Bierzo	geen notering	Almendralejo	geen notering
Bastia	2,768	Medina del Campo	geen notering
Béziers	3,033	Ribadavia	geen notering
Montpellier	3,120	Vilafranca del Penedés	geen notering
Narbonne	3,032	Villar del Arzobispo	geen notering
Nimes	3,013	Villarrobledo	geen notering
Perpignan	2,967	Bordeaux	geen notering
Asti	geen notering	Nantes	geen notering
Firenze	geen notering	Bari	geen notering
Lecce	geen notering	Cagliari	geen notering
Pescara	geen notering	Chieti	geen notering
Reggio Emilia	geen notering	Ravenna (Lugo, Faenza)	geen notering
Treviso	geen notering	Trapani (Alcamo)	geen notering
Verona (voor de lokale wijnen)	geen notering	Treviso	geen notering
Representatieve prijs	3,020	Representatieve prijs	geen notering
R II			Ecu/hl
Heraklion	geen notering	A II	
Patras	geen notering	Rheinfalz (Oberhaardt)	geen notering
Calatayud	geen notering	Rheinhessen (Hügelland)	geen notering
Falset	geen notering	De wijnbouwstreek van de Luxemburgse Moezel	geen notering (*)
Jumilla	geen notering	Representatieve prijs	geen notering
Navalcarnero	geen notering		
Requena	geen notering	A III	
Toro	geen notering	Mosel-Rheingau	geen notering
Villena	geen notering	De wijnbouwstreek van de Luxemburgse Moezel	geen notering
Bastia	2,854	Representatieve prijs	geen notering
Brignoles	geen notering		
Bari	geen notering		
Barletta	geen notering		
Cagliari	geen notering		
Lecce	geen notering		
Taranto	geen notering		
Representatieve prijs	2,854		
	Ecu/hl		
R III			
Rheinfalz-Rheinhessen (Hügelland)	geen notering		

(*) Overeenkomstig artikel 10 van Verordening (EEG) nr. 2682/77 niet in aanmerking genomen notering.

Interpretatieve mededeling van de Commissie betreffende het gebruik van talen bij de verkoop van levensmiddelen naar aanleiding van het arrest „Peeters”

(93/C 345/03)

A. INLEIDING

1. Deze mededeling moet worden gezien in het verlengde van de mededeling van de Commissie betreffende het vrije verkeer van levensmiddelen binnen de Gemeenschap ⁽¹⁾.
2. Aangezien het gebruik van talen bij de verkoop van levensmiddelen een belangrijk probleem is, acht de Commissie het nuttig te herinneren aan de ter zake geldende beginselen die voortvloeien uit de artikelen 30 en volgende van het EG-Verdrag waarin het vrije verkeer van goederen in principe wordt geregeld, zoals geïnterpreteerd door het Hof van Justitie, en uit artikel 14 van Richtlijn 79/112/EEG van de Raad van 18 december 1978 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake etikettering en presentatie van levensmiddelen bestemd voor de eindverbruiker alsmede inzake de daarvoor gemaakte reclame ⁽²⁾.
3. In de zin van deze mededeling verstaat de Commissie onder etikettering: „de vermeldingen, aanwijzingen, fabrieks- of handelsmerken, afbeeldingen of tekens die betrekking hebben op een levensmiddel en voorkomen op enig verpakkingsmiddel, document, schriftstuk, etiket, band of label, dat (die) bij dit levensmiddel is gevoegd of daarop betrekking heeft” (artikel 1, lid 3, onder a), van voornoemde Richtlijn 79/112/EEG).
4. Tevens dient te worden opgemerkt dat voor de wijnsector artikel 3, lid 5, van Verordening (EEG) nr. 2392/89 van 24 juli 1989 tot vaststelling van de algemene voorschriften voor de omschrijving en de aanbestedingsvorm van wijn en druivenmost ⁽³⁾ specifieke bepalingen bevat voor het gebruik van talen bij de etikettering van deze produkten.

B. ALGEMENE PROBLEMATIEK EN BEGINSELEN; HET BELANG VAN EEN EVALUATIE TEN AANZIEN VAN HET COMMUNAUTAIR RECHT

5. Er zijn talloze nationale voorschriften waarin verplicht wordt gesteld dat bepaalde vermeldingen op een voedingsmiddel in de officiële taal of talen van

het land van verkoop worden gesteld of minimaal vertaald.

6. Een dergelijke verplichting, ook al geldt deze zonder onderscheid voor nationale produkten en ingevoerde produkten, kan leiden tot belemmeringen voor de handel binnen de Gemeenschap wanneer de in een andere Lid-Staat van de Gemeenschap gevestigde producent zich verplicht ziet al naargelang het land van verkoop een etikettering „ad hoc” aan te brengen of de documenten waarvan het produkt vergezeld gaat, te vertalen.
7. Deze verplichting kan voor bedrijven extra kosten opleveren, maar is in principe gerechtvaardigd wanneer de eindverbruiker moet worden beschermd door hem in te lichten over de aard, de samenstelling, de gebruiksaanwijzing en de garantievoorzaken van het produkt.
8. Er dient hier onderscheid te worden gemaakt tussen twee categorieën produkten: de produkten die bestemd zijn om als zodanig aan de consument te worden verkocht en de produkten waarvoor dit niet geldt. In het eerste geval worden de nationale voorschriften beoordeeld in het licht van artikel 14 van voornoemde Richtlijn 79/112/EEG en artikel 30 van het EG-Verdrag; in het tweede geval is alleen artikel 30 van toepassing.
9. Een voedingsmiddel is niet bestemd om als zodanig te worden verkocht wanneer het nog moet worden verwerkt, hetgeen bij voorbeeld geldt voor tussenprodukten die door de voedingsmiddelenindustrie worden gebruikt, of wanneer de ontvanger en verkoper het nog moet bewerken of voornemens is dit te doen. Dit geldt bij voorbeeld voor produkten waarvan de verpakking nog wordt veranderd of niet geschikt is om als zodanig aan de eindverbruiker te worden verkocht (zoals produkten die in de fasen voor de verkoop aan de eindverbruiker als stortgoed worden geleverd). Hetzelfde geldt wanneer dit bedrijf de etikettering van het produkt wenst te veranderen, aan te vullen of te corrigeren of contractueel of wettelijk verplicht is dit te doen. Een dergelijke situatie kan zich voordoen wanneer een bedrijf een voedingsmiddel in de handel brengt dat afkomstig is uit een andere Lid-Staat en bij de consument van het land van invoer niet of nauwelijks bekend is, en de verkoop daarvan wil stimuleren door een speciaal etiket dat beter is afgestemd op de sociaal-culturele kenmerken van de betrokken markt.
10. Deze twee categorieën worden apart behandeld: de voedingsmiddelen die niet als zodanig aan de eindverbruiker kunnen worden verkocht en waarop alleen artikel 30 van het EG-Verdrag van toepassing

⁽¹⁾ PB nr. C 271 van 24. 10. 1989, blz. 3.

⁽²⁾ In deze mededeling komt de voorlichting van werknemers ten einde een voldoende gezonde en veilige situatie op de werkplek te waarborgen niet aan de orde; hiervoor bestaat specifieke communautaire regelgeving.

⁽³⁾ PB nr. L 232 van 9. 8. 1989, blz. 13.

is, komen in punt C aan de orde; de voedingsmiddelen die bestemd zijn om als zodanig aan de eindverbruiker te worden verkocht en vallen onder artikel 14 van voornoemde Richtlijn 79/112/EEG, zoals geïnterpreteerd in het licht van artikel 30 van het Verdrag, worden in punt D behandeld.

C. ARTIKEL 30 VAN HET EG-VERDRAG

11. Ten aanzien van de eerste categorie, dat wil zeggen transacties tussen producenten, importeurs, groothandelaars en detailhandelaars, wanneer deze het produkt of de verpakking met inbegrip van de etikettering nog een laatste keer bewerken, moet rekening worden gehouden met de volgende overwegingen.
12. Uit de gebruikelijke handelspraktijken blijkt dat deze bedrijven nauwelijks door taalproblemen worden gehinderd, aangezien zij de taal van hun handelspartners beheersen of in het kader van hun contract van hun leveranciers kunnen eisen dat deze hun alle informatie meedelen die nuttig en nodig is om het bedrijf correct te laten functioneren en het produkt op een juiste wijze te gebruiken en te verwerken. Wanneer in dit geval het gebruik van een specifieke taal verplicht zou worden gesteld, zou dit buitensporig zijn en derhalve strijdig met artikel 30 van het EG-Verdrag.
13. Bij de verkoop aan de eindverbruikers ligt de situatie anders, aangezien de voedingsmiddelen dan in hun uiteindelijke toestand worden verkocht en artikel 14 van Richtlijn 79/112/EEG, zoals geïnterpreteerd door het Hof van Justitie in het licht van artikel 30 van het Verdrag, van toepassing is. Deze verschillende aanpak is zeer begrijpelijk aangezien van de consument niet kan worden verwacht dat hij de talen kent die in de andere Lid-Staten worden gebruikt, zoals degenen voor wie een dergelijke kennis bij de uitoefening van hun beroep onmisbaar is of die zich in een zodanig situatie bevinden dat zij de informatie die zij nodig hebben kunnen krijgen. Er moet dan ook voor worden gezorgd dat de gezondheid van de consument wordt beschermd en dat hij de informatie krijgt die hij nodig heeft om met kennis van zaken een keuze te kunnen maken.
14. De artikelen 30 tot en met 36 moeten overigens met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel worden toegepast. Dienaangaande heeft het Hof in zijn arrest „Stoke & Norwich” van 16 december 1992 (zaak C-169/91) gesteld dat de evenredigheid van nationale regelgeving met een legitieme doelstelling moet worden getoetst aan het communautair recht, waarbij moet worden gezorgd voor een evenwicht tussen het nationaal belang, de verwezenlijking van deze doelstelling, en het communautair belang, het vrije verkeer van goederen (rechtsoverweging 15).
15. Hieruit volgt dat, zoals het Hof heeft gesteld in het arrest „Peeters” van 18 juni 1991 (zaak C-369/89), de verplichting om uitsluitend de taal van het taalgebied van verkoop te gebruiken, een bij artikel 30

EG-Verdrag verboden maatregel van gelijke werking als een kwantitatieve invoerbepanking zou vormen.

16. Dit evenredigheidsbeginsel doet echter geen afbreuk aan het recht van de overheid om in een eerder stadium dan de detailhandel een vertaling van de etikettering te eisen, wanneer zij deze nodig heeft om haar officiële taak goed te kunnen vervullen (bij voorbeeld om controles bij groothandelaars goed te kunnen uitvoeren).
17. Het zou echter overtrokken zijn als een Lid-Staat een door een consulaire of administratieve instantie gewaarmerkte of gelegaliseerde vertaling zou eisen (zie hiervoor het arrest in zaak 154/85, Commissie tegen Italië, van 17 juni 1987). Het zou ook onevenredig zijn een uitzonderlijk korte termijn voor het verkrijgen van een dergelijke vertaling op te leggen, behalve in bepaalde omstandigheden (bij voorbeeld produkten die zeer snel kunnen bederven).
18. Uiteraard is het uit artikel 30 voortvloeiende evenredigheidsbeginsel ook van toepassing op de vermeldingen die krachtens de geldende regelgeving niet verplicht zijn en waarvoor een Lid-Staat het gebruik van een bepaalde taal verplicht zou stellen.

D. ARTIKEL 14 VAN RICHTLIJN 79/112/EEG

19. Bij de vaststelling van Richtlijn 79/112/EEG is niet afgeweken van de beginselen die voortvloeien uit artikel 30 van het Verdrag inzake het vrije verkeer van goederen; in artikel 14, tweede alinea, wordt bepaald dat de verplichte vermeldingen op de etikettering daarop moeten voorkomen in een voor de koper gemakkelijk te begrijpen taal, tenzij de koper door andere maatregelen wordt ingelicht. Bovendien wordt gesteld dat genoemde vermeldingen in meer dan één taal kunnen voorkomen.
20. Deze bepaling is gericht tot de Lid-Staten en geeft hun, voor zover het gaat om bovengenoemde verplichte vermeldingen, een ruime marge voor de interpretatie van het begrip gemakkelijk door de consument te begrijpen taal. Hierbij moeten echter wel de grenzen in acht worden genomen die door het Hof inzake de interpretatie van de artikelen 30 en volgende van het EG-Verdrag zijn afgebakend en in punt C zijn geschetst. Richtlijn 79/112/EEG is namelijk weliswaar met name vastgesteld met het oog op het opheffen van de belemmeringen voor het vrije verkeer van voedingsmiddelen die voortvloeien uit verschillen tussen de nationale regelgevingen inzake de etikettering van deze produkten (zie de eerste overweging van Richtlijn 79/112/EEG), maar kan slechts een bijdrage leveren tot de tenuitvoerlegging van artikel 30 van het Verdrag.
21. Er dient derhalve te worden gepreciseerd onder welke voorwaarden een Lid-Staat krachtens het communautair recht de bevoegdheid heeft om het gebruik van haar officiële taal of talen op te leggen of verplicht is het gebruik van andere talen in plaats van deze taal of talen te accepteren, met name in het

licht van de problemen die bij de omzetting van artikel 14 van Richtlijn 79/112/EEG naar voren zijn gekomen.

22. Aan de hand van artikel 1, lid 1, van deze richtlijn kan de reikwijdte van artikel 14 worden afgebakend: de etikettering waarvan sprake is heeft betrekking op alle fasen van het in de handel brengen, mits het voedingsmiddel bestemd is om als zodanig aan de eindgebruiker te worden geleverd, ook wanneer dit niet een particulier persoon is, dat wil zeggen wanneer het niet meer hoeft te worden omgezet of bewerkt. De reikwijdte van dit voorschrift is reeds in punt B besproken.

De op de etikettering van voedingsmiddelen te gebruiken taal of talen

23. Krachtens artikel 14 van Richtlijn 79/112/EEG en ten einde de voorlichting en de bescherming van de consument te waarborgen moet de etikettering worden aangebracht in een gemakkelijk te begrijpen taal; als algemene regel zal het daarbij gaan om de officiële taal of talen van het land van verkoop.
24. Op grond van het evenredigheidsbeginsel, dat fundamenteel is dan artikel 14 van de richtlijn, moet er een evenwicht worden gevonden tussen het nationaal belang, de verwezenlijking van de doelstelling van de nationale regelgeving, in dit geval de voorlichting van de consument, en het belang dat met het vrije verkeer van goederen is gemoeid.
25. Artikel 14, lid 2, heeft niet als doelstelling het gebruik van een bepaalde taal op te leggen, maar veel eerder producten te verbieden waarvan de etikettering voor de koper niet begrijpelijk is.
26. Een Lid-Staat die zonder uitzondering het gebruik van zijn officiële taal of talen zou opleggen, zou dan ook inbreuk doen op zowel artikel 14 van Richtlijn 79/112/EEG, dat een dergelijke beperking uitdrukkelijk verbiedt, als artikel 30 van het Verdrag om de reeds in punt C uiteengezette redenen.
27. Zoals reeds vermeld heeft het Hof van Justitie deze interpretatie bevestigd door in voornoemd arrest „Peeters” te stellen dat een nationale regelgeving waarin het exclusief gebruik van een bepaalde taal verplicht wordt gesteld, een maatregel van gelijke werking vormt en derhalve strijdig is met artikel 30 van het Verdrag.
28. In hetzelfde arrest wordt gesteld dat artikel 30 van het EG-Verdrag en artikel 14 van Richtlijn 79/112/EEG niet toelaten dat in een nationale regelgeving het exclusief gebruik van een bepaalde taal voor de etikettering van voedingsmiddelen verplicht wordt gesteld, zonder dat de mogelijkheid open wordt gelaten dat een andere gemakkelijk door de koper te begrijpen taal wordt gebruikt of de koper door andere maatregelen wordt ingelicht.
29. Overigens dient te worden opgemerkt dat gelet op de doelstellingen van artikel 14 niet zozeer dient te worden gelet op de taal als zodanig, als wel op de strekking van de vermeldingen op het etiket. Het feit dat voor een vermelding een bepaalde taal wordt gebruikt, betekent dan ook niet dat het gebruik van deze zelfde taal voor alle andere vermeldingen terecht is.

1. Het begrip gemakkelijk te begrijpen taal

30. Het staat vast dat de interpretatie van het begrip „voor de koper gemakkelijk te begrijpen taal” aan de Lid-Staten moet worden overgelaten en dat een officiële taal van de Lid-Staat van verkoop in principe een taal is die waarborgt dat de consument de etikettering goed kan begrijpen.

31. Bovendien moet er onderscheid worden gemaakt tussen een gemakkelijk te begrijpen taal en gemakkelijk te begrijpen termen en uitdrukkingen; krachtens artikel 11, lid 2, van Richtlijn 79/112/EEG moeten de vermeldingen op de etikettering gemakkelijk te begrijpen zijn. Het is niet uitgesloten dat dergelijke termen en uitdrukkingen, ook al zijn zij in een vreemde taal gesteld, gemakkelijk te begrijpen zijn.

2. Voorwaarden en beperkingen voor een verplicht gebruik van de officiële taal

32. Artikel 14 van Richtlijn 79/112/EEG is duidelijk bedoeld om te waarborgen dat de vermeldingen die krachtens de artikelen 3, 4 en 16 van de richtlijn verplicht op de etikettering moeten worden vermeld, worden begrepen. Deze bepaling houdt in dat de voor de etikettering verantwoordelijke persoon niet kan worden verplicht de in een vreemde taal gestelde uitdrukkingen en termen te vertalen, wanneer deze gemakkelijk te begrijpen zijn. Dit moet dan ook wel degelijk het geval zijn; er kan geen sprake van zijn dat bedrijven hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de voorlichting van de consument ontlopen.

33. Omgekeerd hoeft het niet noodzakelijk te zijn de importeur ertoe te verplichten systematisch alle vermeldingen op de etikettering te vertalen om aan de eisen inzake de begrijpelijkheid van de vermelding te voldoen; in dat geval is een dergelijke verplichting strijdig met artikel 30 van het Verdrag en artikel 14 van Richtlijn 79/112/EEG. De Lid-Staten kunnen dan ook krachtens artikel 14 van Richtlijn 79/112/EEG het gebruik van hun officiële taal of talen verplicht stellen voor de vermeldingen die verplicht moeten voorkomen op de etikettering van voedingsmiddelen die bestemd zijn om als zodanig aan de eindverbruiker te worden verkocht, mits deze eis niet uitsluit dat deze vermeldingen daarnaast eventueel ook in andere talen worden opgenomen of dat er andere maatregelen worden genomen om de koper in te lichten.

3. Criteria voor het gebruik van gemakkelijk te begrijpen termen en uitdrukkingen die niet behoren tot de officiële taal of een van de officiële talen van de Lid-Staat van verkoop aan de eindverbruiker

34. De Lid-Staten dienen ervoor te zorgen dat de in artikel 30 van het EG-Verdrag en in artikel 14 van

Richtlijn 79/112/EEG vermelde beginselen worden gerespecteerd en moeten in deze context accepteren dat op de etikettering termen en uitdrukkingen uit een andere taal worden gebruikt, mits dit er niet toe leidt dat de consument de etikettering minder goed begrijpt.

35. De bescherming van de consument is geen afdoende motivering om het gebruik van de officiële taal of talen van een Lid-Staat verplicht te stellen, wanneer de op de etikettering van het produkt voorkomende buitenlandse termen en uitdrukkingen gemakkelijk te begrijpen zijn en daardoor hun functie als voorlichting vervullen.
36. Er zijn verschillende uitzonderingen op het gebruik van de officiële taal of talen van de Lid-Staat van verkoop mogelijk:
- a) *Gebruik van bij de consument algemeen bekende termen en uitdrukkingen*
37. Een aantal termen of uitdrukkingen in een andere taal dan de officiële taal of talen van de Lid-Staat van verkoop aan de eindverbruiker wordt in de Lid-Staten regelmatig gebruikt (bij voorbeeld: made in ...).
- b) *Gebruik van termen die in de officiële taal of talen van de Lid-Staat van verkoop geen equivalent hebben of onvertaalbaar zijn*
38. Wanneer de buitenlandse term in de officiële taal of talen van de Lid-Staat van verkoop geen equivalent heeft, heeft de importeur geen keus en kan hij uitsluitend deze term gebruiken. Wanneer deze term — per definitie bij benadering — wordt vertaald, zou dit de consument op een dwaalspoor kunnen brengen. Men kan niet uitsluitend omdat de officiële taal of talen op dit punt tekortschiet(en) bezwaar maken tegen de invoer van de betrokken produkten.
39. Bovendien mag de wetgeving van een Lid-Staat niet dienen om bestaande consumptiegewoonten te verstarren door de verkoop van een nieuw produkt op zijn markt tegen te gaan (arresten „Belastingregeling voor gedistilleerd” van 27 februari 1980, zaak 170/78, rechtsoverweging 14, en „Reinheitsgebot voor bier” van 12 maart 1987, zaak 178/84, rechtsoverweging 32).
- c) *Gebruik van termen en uitdrukkingen die gemakkelijk te begrijpen zijn omdat de spelling niet veel verschilt*
40. Het gaat hier om termen of uitdrukkingen die uitsluitend van het woord of de woorden in de officiële taal of talen van de Lid-Staat van verkoop verschillen doordat zij anders worden gespeld.
41. In een dergelijk geval kan het oorspronkelijke etiket van het ingevoerde produkt namelijk informatie over de aard van het produkt bevatten en voor de consumenten van het land van invoer even begrijpelijk zijn als de term in de officiële taal.
42. De oorspronkelijke vermeldingen over een kenmerk van het produkt die lijken op de termen in de officiële taal, moeten zo duidelijk zijn dat de koper kan begrijpen wat de werkelijke aard van het produkt is en het kan onderscheiden van de produkten waarmee het kan worden verward. Als voorbeeld kunnen worden genoemd: koffie, litchi, mango, puerie en soja.
43. Ten aanzien van het specifieke probleem van de verkoopbenaming, voor zover deze betrekking heeft op de vermelding van de samenstelling van het produkt, herinnert de Commissie eraan dat de ter zake geldende beginselen zijn uiteengezet bij de punten 14 en volgende van de mededeling van de Commissie van 24 oktober 1989 betreffende het vrije verkeer van levensmiddelen binnen de Gemeenschap (PB nr. C 271 van 24 oktober 1989).

E. SLOTOPMERKING

44. De Commissie is van oordeel dat het gebruik van termen die tot een andere taal dan de officiële taal of talen behoren, voor de etikettering van voedingsmiddelen die als zodanig aan de eindverbruiker worden verkocht, in de praktijk tot uitzonderingsgevallen beperkt zal moeten blijven.
45. In elk geval zal de Commissie net als voorheen blijven zorgen voor het toezicht op en de bewaking van de toepassing van artikel 30 van het Verdrag en van artikel 14 van Richtlijn 79/112/EEG, waarbij zij erop zal toezien dat een afdoende voorlichting van de consument wordt gewaarborgd en dat termen die tot niet-officiële talen behoren in de in deze mededeling aangehaalde gevallen kunnen worden geaccepteerd.

Goedkeuring van de steunmaatregelen van de Staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 92 en 93 van het EG-Verdrag

Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt

(93/C 345/04)

Datum van goedkeuring: 25. 3. 1993

Lid-Staat: Duitsland (Rijnland-Palts)

Steunmaatregel nr.: N 74/93

Titel: Operationeel programma „Waldlehrhütte Ernzen“

Doelstelling: Oprichting van een voorlichtingscentrum over de ecologie van het bos

Rechtsgrondslag: Bewilligungsbescheid

Uitgetrokken begrotingsmiddelen: 1993: 92 000 DM ($\pm$ 50 000 ecu)

Steunintensiteit: Zie „geraamde uitgaven“

Looptijd: Eenmalig project

Datum van goedkeuring: 29. 3. 1993

Lid-Staat: Duitsland (Hessen)

Steunmaatregel nr.: N 512/92

Titel: Investeringssteun voor de productie van nieuwe producten

Doelstelling: Bevordering van de productie van nieuwe producten en van alternatieve afzetmethoden met het doel nieuwe afzetgebieden te vinden. Bevordering van kwaliteitscontroles

Rechtsgrondslag: Richtlinie zur Förderung von Produktinnovationen und Vermarktungsalternativen

Uitgetrokken begrotingsmiddelen: 1,35 miljoen DM per jaar ($\pm$ 0,6 miljoen ecu)

Steunintensiteit:

Investeringssteun:

— voor het productiebedrijf: 35 %

— voor het verwerkings- en/of afzetbedrijf: 30 %

Steun voor kwaliteitscontrole: 50 %

Looptijd: Onbeperkt

Voorwaarden:

1. De Commissie heeft nota genomen van de verbintenis van de Duitse autoriteiten om bij de steunverlening de beperkingen en uitsluitingen in acht te nemen die voor bepaalde producten zijn vastgesteld in de communau-

taire kaderregeling voor de nationale steunmaatregelen in de sector melk en zuivelproducten (PB nr. C 302 van 12. 11. 1987), in de brieven van 1 februari 1972 en 29 maart 1977 aan de Lid-Staten betreffende de sector suiker en isoglucose en in punt 2 van de bijlage bij Beschikking 90/342/EEG van de Commissie (PB nr. L 163 van 29. 6. 1990).

2. De Commissie deelt mee dat de investeringssteun aan de landbouwbedrijven binnen de werkingssfeer van Verordening (EEG) nr. 2328/91 van de Raad valt en aan die verordening zal worden getoetst. Als daarbij blijkt dat sommige nationale voorschriften buiten de werkingssfeer van voornoemde verordening vallen en de Duitse autoriteiten bij hun voornemen blijven om de betrokken maatregelen als Staatssteun toe te passen, zal de Commissie de Duitse autoriteiten verzoeken om deze voorschriften op grond van artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag mee te delen.

Datum van goedkeuring: 22. 9. 1993

Lid-Staat: Frankrijk

Steunmaatregel nr.: NN 88/90

Titel: Steun voor het vetmesten van runderen, in de vorm van speciale leningen voor de veehouderij

Doelstelling:

- Consolidering van door de veehouders bij kredietinstellingen voor de aankoop van hun eerste beslag vleesrunderen aangegane kortlopende leningen zonder rentesubsidie, door omzetting in speciale leningen voor de veehouderij, met rentesubsidie;
- verbetering van de balansopbouw van de bedrijven die kort geleden geïnvesteerd hebben en nog bezig zijn kapitaal te vormen in een voor de betrokken produktietak minder gunstige economische context.

Uitgetrokken begrotingsmiddelen: 400 miljoen Ffr.

Steunintensiteit: Minder dan 20 %

Looptijd: 1990

Mededeling van de Commissie in het kader van de uitwerking van Richtlijn 89/686/EEG van de Raad van 21 december 1989 inzake „Persoonlijke beschermingsmiddelen”⁽¹⁾ gewijzigd bij de Richtlijnen van de Raad 93/68/EEG⁽²⁾ en 93/95/EEG⁽³⁾

(93/C 345/05)

Publikatie van de titels en de referenties van de Europese geharmoniseerde normen overeenkomstig de richtlijn

OEN ⁽¹⁾	Referentie	Titel van de geharmoniseerde normen	Jaar van ratificatie
CEN	EN 136-10	Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Volgelaatmaskers voor speciaal gebruik — Eisen, beproeving, merken	1992
CEN	EN 137	Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Onafhankelijk persluchttoestel — Eisen, beproeving, merken	1993
CEN	EN 145-2	Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Onafhankelijk kringloopademhalingstoestel met samengeperste zuurstof voor speciaal gebruik — Deel 2: Eisen, beproeving, merken	1992
CEN	EN 148-3	Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Schroefdraad voor gelaatstukken — Deel 3: Schroefkoppeling M 45 × 3	1992
CEN	EN 169	Persoonlijke oogbescherming — Filters voor het lassen en aanverwante technieken — Doorlatings-eisen en aanbevolen gebruik	1992
CEN	EN 170	Persoonlijke oogbescherming — Ultravioletfilters — Doorlatings-eisen en aanbevolen gebruik	1992
CEN	EN 171	Persoonlijke oogbescherming — Infraroodfilters — Doorlatings-eisen en aanbevolen gebruik	1992
CEN	EN 250	Ademhalingstoestellen — Onafhankelijk duiktoestel met gecompriëerde ademplucht — Eisen, beproeving, merken	1993
CEN	EN 341	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Afdalingsmateriaal	1992
CEN	EN 344	Eisen en beproevingsmethoden voor veiligheidsschoeisel, beschermerschoeisel en werkschoeisel voor professioneel gebruik	1992
CEN	EN 345	Specificaties voor veiligheidsschoeisel voor professioneel gebruik	1992
CEN	EN 346	Specificaties voor beschermerschoeisel voor professioneel gebruik	1992

⁽¹⁾ PB nr. L 399 van 30. 12. 1989, blz. 18.

⁽²⁾ PB nr. L 220 van 30. 8. 1993, blz. 1.

⁽³⁾ PB nr. L 276 van 9. 11. 1993, blz. 11.

OEN (*)	Referentie	Titel van de geharmoniseerde normen	Jaar van ratificatie
CEN	EN 347	Specificaties voor werkschoeisel voor professioneel gebruik	1992
CEN	EN 348	Beschermende kleding — Beproevingmethode: Bepaling van het gedrag van materialen onder invloed van kleine spetters van gesmolten metaal	1992
CEN	EN 352-1	Gehoorbescherming — Veiligheidseisen en beproeving — Deel 1: Gehoorkappen	1993
CEN	EN 352-2	Gehoorbescherming — Veiligheidseisen en beproeving — Deel 2: Gehoorproppen	1993
CEN	EN 353-1	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Meelopende valbeveiliger — Deel 1: Meelopende valbeveiliger met starre ankerlijn	1992
CEN	EN 353-2	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Meelopende valbeveiliger — Deel 2: Meelopende valbeveiliger met flexibele ankerlijn	1992
CEN	EN 354	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Veiligheidslijnen	1992
CEN	EN 355	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Schokdempers	1992
CEN	EN 358	Persoonlijke uitrusting voor werkplekpositionering en ter voorkoming van vallen — Systemen voor werkplekpositionering	1992
CEN	EN 360	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Valbeveiligers met automatische lijnspanner	1992
CEN	EN 361	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Harnasgordels	1992
CEN	EN 362	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Koppelingen	1992
CEN	EN 363	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Valbeveiligingsystemen	1992
CEN	EN 364	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Beproevingsmethoden	1992
CEN	EN 365	Persoonlijke beschermingsmiddelen tegen vallen — Algemene eisen voor de gebruiksaanwijzing en het merken	1992

OEN (*)	Referentie	Titel van de geharmoniseerde normen	Jaar van ratificatie
CEN	EN 367	Beschermende kleding — Bescherming tegen hitte en vuur — Methode voor de bepaling van de warmtegeleiding bij blootstellen aan vlammen	1992
CEN	EN 368	Beschermende kleding — Bescherming tegen vloeibare chemicaliën — Beproeving: Weerstand van materialen tegen het doordringen van vloeistoffen	1992
CEN	EN 369	Beschermende kleding — Bescherming tegen vloeibare chemicaliën — Beproevingmethode: Weerstand van materialen tegen permeatie van vloeistoffen	1993
CEN	EN 371	Ademhalingsbeschermingsmiddelen — AX-gasfilters en combinatiefilters tegen organische verbindingen met laag kookpunt — Eisen, beproeving, merken	1992
CEN	EN 372	Ademhalingsbeschermingsmiddelen — SX-gasfilters en combinatiefilters tegen specifiek genoemde verbindingen — Eisen, beproeving, merken	1992
CEN	EN 373	Beschermende kleding — Beoordeling van de weerstand van materialen tegen spetters van vloeibaar metaal	1993
CEN	EN 381-1	Beschermende kleding voor gebruikers van draagbare, handbediende kettingzagen — Deel 1: Testbank voor de beproeving van de weerstand tegen doorsnijden met een kettingzaag	1993
CEN	EN 400	Ademhalingsbeschermingsmiddelen voor vluchtdoeleinden — Onafhankelijk kringloopademhalingsstoestel — Zelfredmiddel met samengeperste zuurstof — Eisen, beproeving, merken	1993
CEN	EN 401	Ademhalingsbeschermingsmiddelen voor vluchtdoeleinden — Onafhankelijk kringloopademhalingsstoestel — Zelfredmiddel met een chemische zuurstofvoorziening (KO ₂) — Eisen, beproeving, merken	1993
CEN	EN 403	Ademhalingsbeschermingsmiddelen voor vluchtdoeleinden — Filtrerend toestel met kap voor vluchtdoeleinden bij brand — Eisen, beproeving, merken	1993
CEN	EN 405	Ademhalingsbeschermingsmiddelen — Filtrerend halfmasker met ventielen ter bescherming tegen gassen of gassen en stof — Eisen, beproeving, merken	1992
CEN	EN 412	Beschermende schorten bij werken met handmes-	1993

(*) OEN: Europese normalisatie-instituten:

- CEN, rue de Stassart 36, B-1050 Bruxelles (tel. (32-2) 519 68 11; telefax (32-2) 519 68 19).
- CENELEC, rue de Stassart 35, B-1050 Bruxelles (tel. (32-2) 519 68 71; telefax (32-2) 519 69 19).
- ETSI, BP 152, F-06561 Valbonne Cedex France (tel. (33) 92 94 42 12; telefax (33) 93 65 47 16).

WAARSCHUWING

- Iedere informatie betreffende de beschikbaarheid van de normen kan verkregen worden of wel bij de Europese normalisatie-instellingen of wel bij de nationale normalisatie-instellingen waarvan de lijst een bijlage is bij Richtlijn 83/189/EEG van de Raad ⁽¹⁾, gewijzigd bij Beschikking 92/400/EEG van de Commissie ⁽²⁾.
- De publikatie van de referenties in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* houdt niet in dat de normen beschikbaar zijn in alle talen van de Gemeenschap.
- De Commissie zal er zorg voor dragen dat de huidige lijst regelmatig wordt bijgewerkt ⁽³⁾.

⁽¹⁾ PB nr. L 109 van 26. 4. 1983, blz. 8.

⁽²⁾ PB nr. L 221 van 6. 8. 1992, blz. 55.

⁽³⁾ PB nr. C 44 van 19. 2. 1992, blz. 13.

PB nr. C 240 van 19. 9. 1992, blz. 6.

II

(Voorbereidende besluiten)

RAAD

INSTEMMING Nr. 8/93

van de Raad uit hoofde van artikel 55, lid 2, onder c), van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, ten einde de Commissie in staat te stellen financiële steun ten bedrage van 2 000 000 ecu te verlenen uit de heffingen als bedoeld in artikel 50 van genoemd Verdrag

(93/C 345/06)

Bij brief van 12 oktober 1993 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen de Raad van de Europese Unie krachtens artikel 55, lid 2, onder c), van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal om instemming gevraagd met de toewijzing van de middelen uit de heffingen als bedoeld in artikel 50 van genoemd Verdrag aan een communautair onderzoekprogramma in de sector steenkool op het gebied van mijnbouwtechniek.

De Raad heeft in zijn 1 719e zitting op 10 december 1993 de door de Commissie gevraagde instemming betuigd.

*Voor de Raad**De Voorzitter*

M. WATHELET

INSTEMMING Nr. 9/93

van de Raad uit hoofde van artikel 55, lid 2, onder c), van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, ten einde de Commissie in staat te stellen financiële steun ten bedrage van 2 366 314 ecu te verlenen uit de heffingen als bedoeld in artikel 50 van genoemd Verdrag

(93/C 345/07)

De steun wordt als volgt verdeeld:

- behandeling van vloeibare en gasvormige effluenten: 3 230 870 ecu,
- ontsmetting van industrieel afvalwater: 712 987 ecu.

Bij brief van 12 november 1993 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen de Raad van de Europese Unie krachtens artikel 55, lid 2, onder c), van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal om instemming gevraagd met de toewijzing van de middelen uit de heffingen als bedoeld in artikel 50 van genoemd Verdrag aan een communautair onderzoekprogramma in de sector steenkool op het gebied van het gebruik van steenkool.

De Raad heeft in zijn 1 719e zitting op 10 december 1993 de door de Commissie gevraagde instemming betuigd.

*Voor de Raad**De Voorzitter*

M. WATHELET

COMMISSIE

Gewijzigd voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 70/220/EEG inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten met betrekking tot maatregelen tegen luchtverontreiniging door emissies van motorvoertuigen ⁽¹⁾

(93/C 345/08)

COM(93) 626 def. — COD 448

(Door de Commissie ingediend krachtens artikel 189 A, lid 2, van het EG-Verdrag op 1 december 1993)

1. Na de derde overweging worden de volgende twee nieuwe overwegingen toegevoegd:

„Overwegende dat er overeenstemming bestaat over het feit dat de ontwikkeling van het verkeer in de Gemeenschap gepaard zal gaan met een toenemende belasting van het milieu en dat officiële prognoses over de toename van de verkeersdichtheid tot dusver zijn overtroffen door de werkelijke ontwikkelingen; dat derhalve voor alle motorvoertuigen zeer strenge emissienormen moeten worden vastgesteld;

Overwegende dat de Commissie een Europees programma inzake emissies, brandstoffen en motortechnologie (EPEBM) heeft opgesteld; dat dit programma ten doel heeft ervoor te zorgen dat voorstellen voor toekomstige richtlijnen gebaseerd zijn op de best mogelijke oplossingen voor wat betreft de kosten-batenverhouding voor de consument en de economie; dat dit programma zich richt op de bijdragen die kunnen

worden geleverd door zowel het voertuig als door de brandstof waarmee het wordt aangedreven;”.

2. Na de zesde overweging wordt de volgende nieuwe overweging toegevoegd:

„Overwegende dat het, gezien de ernstige verontreiniging door emissies van motorvoertuigen en de bijdrage hiervan tot de gasen die verantwoordelijk zijn voor het broeikaseffect, noodzakelijk is de emissie van met name CO₂ te verminderen overeenkomstig de afspraken daaromtrent die zijn neergelegd in het in juni 1992 in Rio de Janeiro getekende Raamverdrag inzake klimaatverandering, inzonderheid in punt 11, onder d); dat CO₂ ontstaat door verbranding van fossiele brandstoffen; dat een beperking van de toegestane emissie van CO ipso facto leidt tot een hogere CO₂-emissie; dat de emissie van CO₂ in de eerste plaats kan worden teruggedrongen door een vermindering van het brandstofgebruik; dat zulks verbeteringen in het ontwerp van motor en voertuig en van de kwaliteit van brandstoffen vergt;”.

⁽¹⁾ PB nr. C 56 van 26. 2. 1993, blz. 34.

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en van de Raad inzake de rechtsbescherming van modellen

(93/C 345/09)

COM(93) 344 def. — COD 464

(Door de Commissie ingediend op 3 december 1993)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 100 A,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

1. Overwegende dat het tot de in het Verdrag neergelegde doelstellingen van de Gemeenschap behoort een steeds hechter verbond tussen de Europese volkeren en nauwere betrekkingen tussen de in de Gemeenschap verenigde Staten tot stand te brengen, alsmede door gemeenschappelijk optreden de economische en sociale vooruitgang van de landen van de Gemeenschap te verzekeren en daartoe de barrières die Europa verdelen, te verwijderen; dat volgens het Verdrag te dien einde een interne markt tot stand moet worden gebracht, alsook de hinderpalen voor het vrije verkeer van goederen moeten worden verwijderd en een regime ingevoerd waardoor wordt gewaarborgd dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt niet wordt vervalst; dat een onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de Lid-Staten inzake de rechtsbescherming van modellen van nijverheid tot deze doelstellingen zal bijdragen;
2. Overwegende dat modellen thans niet in alle Lid-Staten door specifieke wetgeving worden beschermd en dat een dusdanige bescherming, waar deze bestaat, uiteenlopende kenmerken vertoont;
3. Overwegende dat deze verschillen in de, door de wetgeving van de Lid-Staten geboden rechtsbescherming van modellen voor de totstandbrenging en werking van de interne markt wat de goederen betreft waarin deze modellen zijn belichaamd, rechtstreekse en negatieve gevolgen hebben; dat deze verschillen de mededinging op de interne markt vervalsen;
4. Overwegende dat het derhalve voor de goede werking van de interne markt noodzakelijk is voor specifieke wetgeving inzake de bescherming van modellen in alle Lid-Staten te zorgen, en om de wetgeving van de Lid-Staten inzake de bescherming van modellen nader tot elkaar te brengen;
5. Overwegende dat het belangrijk is daarbij rekening te houden met de oplossingen en voordelen welke het stelsel van het Gemeenschapsmodel zal bieden aan ondernemingen die modellenrechten wensen te verkrijgen;
6. Overwegende dat een volledige onderlinge aanpassing van het modellenrecht van de Lid-Staten niet noodzakelijk is; dat een onderlinge aanpassing die beperkt blijft tot die nationale wettelijke bepalingen die de werking van de interne markt het meest rechtstreeks in ongunstige zin beïnvloeden, volstaat; dat de doelstellingen van deze beperkte onderlinge aanpassing niet in voldoende toereikende mate door de Lid-Staten alleen kunnen worden verwezenlijkt;
7. Overwegende dat bijgevolg de Lid-Staten de vrijheid dienen te behouden om de procedurebepalingen inzake inschrijving en nietigverklaring van modellenrechten, alsmede de bepalingen inzake de rechtsgevolgen van de nietigheid vast te stellen;
8. Overwegende dat deze richtlijn de toepassing op modellen van de wetgeving van de Lid-Staten, niet zijnde die betreffende de specifieke, door inschrijving verkregen bescherming, maar die inzake, onder andere, niet-ingeschreven modellenrechten, merken, octrooien en gebruiksmodellen, oneerlijke mededinging of burgerrechtelijke aansprakelijkheid, [modellen] niet uitsluit;
9. Overwegende dat de doelstellingen van de interne markt op het gebied van modellen slechts volledig kunnen worden verwezenlijkt na een verdergaande harmonisatie van de relevante bepalingen van de auteursrechtwetgeving van de Lid-Staten, in het bijzonder die welke betrekking hebben op het oorspronkelijkheids criterium; dat het in afwachting van deze verdere harmonisatie van belang is om als beginsel te nemen dat de bescherming als ingeschreven model uit hoofde van specifieke wetgeving en die uit hoofde van het auteursrecht kunnen worden gecumuleerd, waarbij de Lid-Staten vrijblijven om de omvang van de auteursrechtelijke bescherming en de voorwaarden waaronder deze wordt verleend, te bepalen; dat het evenwel noodzakelijk is om in de verhouding tussen de Lid-Staten het vereiste prijs te geven dat auteursrechtelijke bescherming slechts op voorwaarde van wederkerigheid in het land van oorsprong van het model wordt verleend, aangezien deze vereiste strijdig is met het non-discriminatiebeginsel;

10. Overwegende dat ter verwezenlijking van de doelstellingen van de interne markt de voorwaarden voor het verkrijgen van een ingeschreven modellenrecht niet slechts in alle Lid-Staten identiek dienen te zijn, maar tevens aan die voor het verkrijgen van een ingeschreven Gemeenschapsmodel; dat het te dien einde noodzakelijk is om een eenvormige omschrijving te geven van het begrip „model” en van de voorwaarden inzake nieuw- en eigenheid waaraan een model voor het verkrijgen van een ingeschreven recht moet voldoen;
11. Overwegende dat halfgeleiderprodukten niet van de voortbrengselen waarvan het uiterlijk voor bescherming als model vatbaar is, mogen worden uitgesloten, aangezien het de Lid-Staten is toegestaan om, wanneer zij de bepalingen van Richtlijn 87/54/EEG van de Raad van 16 december 1986 betreffende de rechtsbescherming van topografieën van halfgeleiderprodukten⁽¹⁾ ten uitvoer leggen, dit door middel van wetgeving inzake modellen te doen;
12. Overwegende dat het, ten einde het vrije verkeer van goederen te vergemakkelijken, van essentieel belang is dat ingeschreven modellenrechten de houder in alle Lid-Staten dezelfde bescherming verlenen en dat deze bescherming identiek is aan de, aan het ingeschreven Gemeenschapsmodel verleende bescherming;
13. Overwegende dat, zoals dit ook voor het Gemeenschapsmodel geldt, de interoperabiliteit van voortbrengselen van verschillend fabrikaat niet mag worden gehinderd door de bescherming uit te breiden tot de vormgeving van voorzieningen voor mechanische samenvoeging of verbinding;
14. Overwegende dat voorzieningen voor mechanische samenvoeging of verbinding bij modulaire voortbrengselen daarentegen een belangrijk aspect van het innoverende karakter van die voortbrengselen en een aanzienlijk pluspunt uit een oogpunt van marketing kunnen vormen en bijgevolg voor bescherming in aanmerking moeten kunnen komen;
15. Overwegende dat het voor de goede werking van de interne markt van fundamenteel belang is dat de duur van de door ingeschreven modellenrechten verleende bescherming met de voor het ingeschreven Gemeenschapsmodel gekozen oplossing op één lijn wordt gebracht;
16. Overwegende dat de rechtsbescherming van modellen onder bepaalde omstandigheden tot het ontstaan van monopolies bij generieke voortbrengselen kan leiden en ook tot monopolisering van markten door de eindgebruikers op ongeoorloofde wijze aan voortbrengselen van een welbepaald fabrikaat te binden; dat derhalve in een bepaling dient te worden voorzien waarin onder zeer strikte voorwaarden de mogelijkheid wordt geboden om modellen, toegepast op onderdelen van samengestelde voortbrengselen herstellingsdoeleinden te reproduceren;
17. Overwegende dat de bepalingen van deze richtlijn de toepassing van de mededingingsregels van de artikelen 85 en 86 van het Verdrag onverlet laten;
18. Overwegende dat de gronden tot weigering van de inschrijving in die Lid-Staten welke een aan de inschrijving voorafgaand grondig onderzoek van de aanvragen kennen, alsmede die tot nietigverklaring van ingeschreven modellenrechten in alle Lid-Staten uitputtend dienen te worden opgesomd,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Voor de doeleinden van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) „model”, het uiterlijk van het voortbrengsel in zijn geheel of van een deel ervan, zoals dat door de specifieke kenmerken van de lijnen, de omtrek, de kleuren, de vorm en/of de materialen van het voortbrengsel zelf en/of de versiering ervan wordt gegeven;
- b) „voortbrengsel”, elk op industriële of ambachtelijke wijze vervaardigd voorwerp, met inbegrip van onderdelen die zijn bestemd om tot een samengesteld voorwerp te worden samengevoegd, stellen of samenstellen van voorwerpen, verpakkingen, aankleding, grafische symbolen en typografische lettertypen, doch niet een computerprogramma.

Artikel 2

Deze richtlijn is van toepassing op:

- a) bij de centrale diensten voor de industriële eigendom van de Lid-Staten ingeschreven modellenrechten;
- b) bij het Benelux-Bureau voor tekeningen of modellen ingeschreven modellenrechten;
- c) op grond van in een Lid-Staat geldende internationale regelingen ingeschreven modellenrechten;
- d) aanvragen om modellenrechten als bedoeld onder a), b) en c).

Artikel 3

1. De Lid-Staten beschermen modellen door daaraan, na inschrijving, overeenkomstig de bepalingen van deze richtlijn uitsluitende rechten te verbinden.
2. Een model wordt door een modellenrecht beschermd, in zoverre het nieuw is en eigenheid vertoont.
3. Een model van een voortbrengsel dat een onderdeel van een samengesteld voorwerp vormt, wordt slechts geacht nieuw te zijn en eigenheid te vertonen, indien het op het onderdeel als zodanig toegepaste model als zodanig aan de voorwaarden inzake nieuw- en eigenheid voldoet.

⁽¹⁾ PB nr. L 24 van 27. 1. 1987, blz. 36.

Artikel 4

1. Een model wordt als nieuw beschouwd, indien vóór de datum van indiening van de aanvraag om inschrijving of, wanneer aanspraak op voorrang wordt gemaakt, vóór de datum van voorrang geen identiek model voor het publiek beschikbaar is gesteld. Modellen worden geacht identiek te zijn, indien de specifieke kenmerken ervan slechts op geringe, onbetekenende punten verschillen.

2. Een model wordt geacht voor het publiek beschikbaar te zijn gesteld, indien het, al dan niet na inschrijving, is gepubliceerd, tentoongesteld, in de handel gebruikt of indien daaraan op andere wijze bekendheid is gegeven. Het model wordt echter niet geacht voor het publiek beschikbaar te zijn gesteld, indien van het model slechts onder uitdrukkelijke of stilzwijgende voorwaarde van geheimhouding aan een derde bekendheid is gegeven.

Artikel 5

1. Een model wordt geacht eigenheid te vertonen, indien de algemene indruk die het bij de geïnformeerde gebruiker wekt, in belangrijke mate verschilt van die welke bij een dergelijk gebruiker door enig in lid 2 bedoeld model wordt gewekt.

2. Voor de toepassing van lid 1 wordt slechts rekening gehouden met modellen die:

- a) in de Gemeenschap of elders op de datum van indiening van de aanvraag om inschrijving of, indien aanspraak op voorrang wordt gemaakt, op de datum van voorrang in de handel zijn gebracht,
- b) na inschrijving als ingeschreven Gemeenschapsmodel of als een modellenrecht van de betrokken Lid-Staat zijn gepubliceerd, mits de bescherming op de datum van indiening van de aanvraag om inschrijving of, indien aanspraak op voorrang wordt gemaakt, op de datum van voorrang niet is verstreken.

3. Voor de beoordeling van de eigenheid wordt in beginsel meer belang gehecht aan punten van overeenkomst dan aan punten van verschil en wordt de mate van vrijheid van de ontwerper bij het ontwikkelen van het model in aanmerking genomen.

Artikel 6

1. Wanneer een model met betrekking waartoe aanspraak op bescherming als ingeschreven modellenrecht van een Lid-Staat wordt gemaakt, hetzij door toedoen van de ontwerper of zijn rechtverkrijgende, hetzij door toedoen van een derde op basis van door de ontwerper of zijn rechtverkrijgende verstrekte informatie of ten gevolge van door deze laatsten ondernomen stappen, hetzij ten gevolge van misbruik ten aanzien van de ontwerper of zijn rechtverkrijgende binnen twaalf maanden vóór de datum van indiening van de aanvraag of, indien aanspraak op voorrang wordt gemaakt, vóór de datum van voorrang voor het publiek beschikbaar is geworden, wordt deze bekendheid voor de toepassing van de artikelen 4 en 5 niet in aanmerking genomen.

2. De bepalingen van lid 1 zijn niet van toepassing, indien het model waaraan met misbruikspieging bekendheid is gegeven, een ingeschreven Gemeenschapsmodel of een ingeschreven modellenrecht van de betrokken Lid-Staat is.

Artikel 7

1. Een model kan niet door een modellenrecht worden beschermd, in zoverre de verwezenlijking van een technische functie ten aanzien van de uiterlijke kenmerken geen vrijheid laat.

2. Een model kan niet door een modellenrecht worden beschermd, in zoverre het noodzakelijkerwijze in juist dezelfde vorm en afmetingen moet worden gereproduceerd om het voortbrengsel waarin het wordt belichaamd of waarop het wordt toegepast, mechanisch met een ander voortbrengsel te kunnen samengevoegen of te kunnen verbinden.

3. In afwijking van lid 2 kan een model dat tot doel heeft binnen een modulair systeem de gelijktijdige en onbeperkte of meervoudige samenvoeging of verbinding van identieke of onderling verwisselbare voortbrengselen mogelijk te maken, onder de in de artikelen 4 en 5 vervatte voorwaarden door een modellenrecht worden beschermd.

Artikel 8

Een model kan niet door een modelrecht worden beschermd, indien de exploitatie of de publikatie ervan strijdig is met de openbare orde of met de goede zeden.

Artikel 9

1. De door een modellenrecht geboden bescherming bestrijkt elk model dat bij de geïnformeerde gebruiker een in belangrijke mate gelijkaardige algemene indruk wekt.

2. Ten einde de beschermingsomvang te beoordelen wordt in beginsel meer belang gehecht aan punten van overeenkomst dan aan punten van verschil en wordt de mate van vrijheid van de ontwerper bij het ontwikkelen van het model in aanmerking genomen.

Artikel 10

Een model dat aan de in artikel 3, lid 2, vastgestelde voorwaarden voldoet, wordt na inschrijving gedurende vijf jaar met ingang van de datum van indiening van de aanvraag door een modellenrecht beschermd. De duur van de bescherming kan telkens met vijf jaar worden vernieuwd, met dien verstande dat vanaf de datum van indiening van de aanvraag de totale beschermingsduur ten hoogste 25 jaar mag bedragen.

Artikel 11

1. Slechts in de volgende gevallen wordt een model van inschrijving uitgesloten of kan een model, wanneer het is ingeschreven, nietig worden verklaard:

- a) indien het model niet aan de in artikel 3, lid 2, vastgestelde voorwaarden voldoet;
- b) in zoverre de specifieke technische en/of op samenvoeging of verbinding gerichte kenmerken ervan niet voor bescherming vatbaar zijn op grond van artikel 7, lid 1 of lid 2;
- c) indien de exploitatie of de publikatie ervan in strijd is met de openbare orde of de goede zeden;
- d) indien de indiener van de aanvraag om of de houder van het modellenrecht geen rechthebbende is overeenkomstig het recht van de betrokken Lid-Staat.

2. Een modellenrecht kan eveneens nietig worden verklaard, indien een daarmee strijdig model dat na de datum van indiening van de aanvraag of, wanneer aanspraak op voorrang wordt gemaakt, na de datum van voorrang voor het publiek beschikbaar is gesteld, vanaf een aan deze datum voorafgaand tijdstip hetzij als ingeschreven Gemeenschapsmodel, hetzij door een modellenrecht van de betrokken Lid-Staat, hetzij door een aanvraag om een dusdanig recht wordt beschermd.

3. Elke Lid-Staat kan in afwijking van de voorgaande leden bepalen dat de in die Lid-Staat vóór de datum waarop de voor het nakomen van deze richtlijn noodzakelijke bepalingen in werking treden, geldende gronden tot weigering van de inschrijving of die voor nietigheid van toepassing zijn op modellenrechten met betrekking waartoe de aanvraag vóór die datum is ingediend.

Artikel 12

1. Aan een ingeschreven modellenrecht is voor de houder ervan het uitsluitende recht verbonden om het model te gebruiken en om derden aan wie hij daartoe geen toestemming heeft gegeven, te beletten een model dat binnen draagwijdte van de door het modellenrecht geboden bescherming valt, te gebruiken. Voornoemd gebruik omvat in het bijzonder het vervaardigen, aanbieden, in de handel brengen of gebruiken van een voortbrengsel waarin een dusdanig model wordt belichaamd of waarop het wordt toegepast, alsmede het voor een van deze doeleinden in- of uitvoeren of in voorraad hebben van een dusdanig voortbrengsel.

2. In zoverre uit hoofde van het nationale recht van een Lid-Staat handelingen als bedoeld in lid 1 niet vóór de datum waarop de voor het nakomen van deze richtlijn noodzakelijke bepalingen in werking zijn getreden, konden worden verboden, kan op de aan het modellenrecht verbonden rechten geen beroep worden gedaan ten einde voortzetting van die handelingen te beletten.

Artikel 13

1. De aan een ingeschreven modellenrecht verbonden rechten bestrijken geen handelingen:

- a) in de particuliere sfeer en voor niet-commerciële doeleinden;

- b) voor experimentele doeleinden;

c) bestaande in het reproduceren met het oog op het geven van citaten of met het oog op het verstrekken van onderricht, mits deze handelingen verenigbaar zijn met de eerlijke handelsgebruiken en aan de normale exploitatie van het model geen ongepaste afbreuk doen en de bron wordt vermeld.

2. Voorts bestrijken de door een ingeschreven modellenrecht verleende rechten niet:

- a) de uitrusting van, in een ander land geregistreerde vaartuigen en luchtvaartuigen, wanneer deze tijdelijk het grondgebied van de betrokken Lid-Staat binnenkomen;
- b) de invoer in de betrokken Lid-Staat van vervangingsonderdelen en toebehoren voor herstelling van dergelijke vervoermiddelen;
- c) het verrichten van herstellingen aan dergelijke vervoermiddelen.

Artikel 14

De aan een modellenrecht verbonden rechten kunnen niet geldend worden gemaakt ten aanzien van derden die drie jaar nadat een voortbrengsel waarin het model is belichaamd of waarop het model wordt toegepast, voor het eerst in de handel is gebracht, het model gebruiken volgens artikel 12, mits:

- a) het voortbrengsel waarin het model is belichaamd of waarop het wordt toegepast, een onderdeel van een samengesteld voortbrengsel vormt van welks uiterlijk het beschermde model afhankelijk is,
- b) dat gebruik tot doel heeft herstelling van het samengestelde voortbrengsel mogelijk te maken, ten einde daaraan het oorspronkelijke uiterlijk terug te geven, en
- c) het publiek ten aanzien van de oorsprong van het voor het verrichten van de herstelling gebruikte voortbrengsel niet wordt misleid.

Artikel 15

De aan een ingeschreven modellenrecht verbonden rechten bestrijken geen handelingen die betrekking hebben op een voortbrengsel waarin een model dat binnen de draagwijdte van de door het modellenrecht geboden bescherming valt, wordt belichaamd of waarop het wordt toegepast, indien het voortbrengsel door de houder van het modellenrecht of met zijn toestemming in de Gemeenschap in de handel is gebracht.

Artikel 16

Een modellenrecht kan nietig worden verklaard ook nadat het is vervallen of daarvan afstand is gedaan.

Artikel 17

De bepalingen van deze richtlijn laten de bepalingen van Gemeenschapsrecht en de wettelijke bepalingen van de betrokken Lid-Staat inzake niet-ingeschreven modellenrechten, alsook inzake merken of andere onderscheidende tekens, octrooien en gebruiksmodellen, lettertypen, burgerrechtelijke aansprakelijkheid en oneerlijke mededeling onverlet.

Artikel 18

1. In afwachting van verdergaande harmonisatie van de wetgeving van de Lid-Staten inzake het auteursrecht, zijn modellen die worden beschermd door een modellenrecht dat overeenkomstig de bepalingen van deze richtlijn in of ten aanzien van een Lid-Staat is ingeschreven, eveneens vatbaar voor bescherming uit hoofde van de wetgeving van die Lid-Staat inzake het auteursrecht vanaf de datum waarop het model in enigerlei vorm tot stand is gebracht of is vastgelegd, ongeacht het aantal voortbrengselen waarin het model zal worden belichaamd of waarop het zal worden toegepast, en ongeacht of het model van de voortbrengselen waarin het zal worden belichaamd of waarop het zal worden toegepast, kan worden gescheiden. Elke Lid-Staat bepaalt onder welke voorwaarden een dergelijke bescherming wordt verleend, wat de omvang van de bescherming is en welk gehalte aan oorspronkelijkheid wordt vereist.

2. In afwachting van verdergaande harmonisatie van de wetgeving van de Lid-Staten inzake het auteursrecht,

verleent elke Lid-Staat uit hoofde van zijn wetgeving inzake het auteursrecht bescherming voor modellen die door een in of ten aanzien van die Lid-Staat ingeschreven modellenrecht worden beschermd en die aan de in zijn wetgeving inzake het auteursrecht vastgestelde voorwaarden voldoen, ook wanneer het model in een andere Lid-Staat, die het land van oorsprong van het model is, niet aan de voorwaarden voldoet om voor bescherming uit hoofde van de auteursrechtwetgeving van die Lid-Staat in aanmerking te kunnen komen.

Artikel 19

1. De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 31 oktober 1996 aan deze richtlijn te voldoen.

Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

2. De Lid-Staten delen de Commissie de bepalingen van nationaal recht mede die zij vaststellen op het gebied waarop deze richtlijn van toepassing is.

Artikel 20

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

III

(Bekendmakingen)

COMMISSIE

Phare — Onderzoeksapparatuur

Bericht van aanbesteding

(93/C 345/10)

Titel en nummer van het project

Accord Programme HU 9112-HVE-1 - Hoogwaardige apparatuur (Onderzoeksinfrastructuur)

1. Deelname en oorsprong

De deelname staat onder gelijke voorwaarden open voor alle natuurlijke en rechtspersonen van de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap en van Albanië, Bulgarije, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, Roemenië, de Republiek Slowakije, de Republiek Tsjechie en Slovenië.

De aangeboden leveringen dienen uit de bovengenoemde landen van oorsprong te zijn.

2. Onderwerp

De levering van de volgende apparatuur in 13 verschillende partijen:

Partij 1: nr. 060, kernspinresonantie-spectrometer met hoge magnetische velden en veel soorten kernen (Boedapest),

nr. 198, uitbreiding van een kernspinresonantie-spectrometer van 500 MHz tot een breedbandversie met drie kanalen (Debrecen),

nr. 518, kernspinresonantie-spectrometer voor onderzoek op het gebied van scheikunde, biologie, geneeskunde en farmacie (Szeged);

partij 2: nr. 094, actief-passief modusgebonden, YAG-laser oscillator en versterker (Szeged);

partij 3: nr. 125, analytische stromingscytometer met vijf parameters voor klinisch onderzoek en routinewerk (Pecs);

partij 4: nr. 133, gecombineerd systeem voor op verhoudingen berustende fluorescentie-beeldvorming en voor fotometrie (Boedapest);

partij 5: nr. 152, multi-user geïntegreerd trillingspectrometer-systeem voor algemene doeleinden (Szeged);

partij 6: nr. 172, massaspectrometer met constant magnetisch veld en onderdruk (Debrecen);

partij 7: nr. 226, computersysteem met hoog vermogen, YAG laser oscillator en versterker (Boedapest);

partij 8: nr. 295, ionenteller met plasmamembraam (Boedapest);

partij 9: nr. 344, volledig systeem voor structuuranalyse, met inbegrip van een raster-elektronenmicroscop, een systeem voor microanalyse van röntgenstralen en een röntgenstralen-diffractiemeter en een sputtering-apparaat (Boedapest);

partij 10: nr. 388, röntgenfluorescentie-spectrometer met totale reflectie (Boedapest);

partij 11: nr. 434, eiwit-sequencer voor biochemisch en biomedisch onderzoek (Debrecen);

partij 12: nr. 478, laser scanning confocaal beeldvormingssysteem (Szeged),

partij 13: nr. 487, computersysteem met grafische beeldvorming en visualisering voor hoge-energiefysica, astrofysica en ruimtetenschappen (Boedapest).

3. De aanbestedingsstukken

Het volledige aanbestedingsdossier kan kosteloos worden verkregen bij:

a) National Committee for Technological Development (OMFB), Department of International Relations, Mr T. Boromisza, Phare PIU, Szervita tér 8, room 422, HU-1374 Budapest, tel. (36-1) 117 31 44, telefax (36-1) 266 08 02;

b) Commissie van de Europese Gemeenschappen, DG I, Operationele dienst Phare, ter attentie van de heer A. Gribben, SC 29-2/47, Wetstraat 200, B-1049 Brussel, telefax (32-2) 299 16 66;

c) voorlichtingsbureaus van de Europese Gemeenschappen te:

D-53113 Bonn, Zitelmannstraße 22 [Tel. (49) 228 53 00 90; Telefax (49) 22 85 30 09 50],

NL-2594 AG Den Haag, E.V.D., afdeling PPA, Bezuidenhoutseweg 151 [tel. (31-70) 379 88 11; telefax (31-70) 379 78 78],

L-2920 Luxembourg, bâtiment Jean Monnet, rue Alcide de Gasperi [tél. (352) 43 01 1; télécopieur (352) 43 01 44 33],

F-75007 Paris Cedex 16, 288, boulevard Saint-Germain [tél. (33) 1 40 63 38 38; télécopieur (33) 1 45 56 94 17],

I-00187 Roma, via Poli 29 [tel. (39-6) 678 97 22; telefax (39-6) 679 16 58],

DK-1787 København V, Dansk Industri, Projekt- og Licitationskontoret, afd. EMI [tlf. (45) 33 77 33 77; telefax (45) 33 77 33 00],

UK-London SW1P 3AT, Jean Monnet House, 8 Storey's Gate [tel. (44) 71 973 19 92; facsimile (44) 71 973 19 00/19 10],

IRL-Dublin 2, 39 Molesworth Street [tel. (353) 1 71 22 44; facsimile (353) 1 71 26 57],

GR-10674 Athens, Vassilissis Sofias 2 [τηλ. (30) 1 724 39 82, τηλεφάξ (30) 1 724 46 20],

E-28001 Madrid, calle de Serrano, 41, 5a planta [tel. (34-1) 435 17 00, 435 15 28; telefax (34-1) 576 03 87, 577 29 23],

P-1200 Lisboa, Centro Europeu Jean Monnet, Largo Jean Monnet 1-10º [tel. (351) 1 54 11 44; telefax (351) 1 55 43 97].

4. De inschrijvingen

De inschrijvingen dienen uiterlijk op 14. 2. 1994 om 17.00 uur, plaatselijke tijd, te zijn binnengekomen bij: National Committee for Technological Development (OMFB), Department of International Relations, Mr T. Boromisza, Phare PIU, Szervita tér 8, room 422, HU-1374 Budapest.

Zij worden geopend tijdens een openbare zitting op 16. 2. 1994 om 11.00 uur, plaatselijke tijd, te: National Committee for Technological Development (OMFB), Department of International Relations, Mr T. Boromisza, Phare PIU, Szervita tér 8, room 422, HU-1374 Budapest.